

Ministerie van Buitenlandse Zaken

Aan de Voorzitter van de
Tweede Kamer der Staten-Generaal
Binnenhof 4
Den Haag

Rijnstraat 8
2515 XP Den Haag
Postbus 20061
Nederland
www.rijksoverheid.nl

Onze Referentie

BZDOC-124533765-73

Uw Referentie

2017Z18967

Bijlage(n)

Datum 30 januari 2018

Betreft Beantwoording vragen van de leden Voordewind (ChristenUnie) en Van Helvert (CDA) over het stemgedrag van Nederland in de Verenigde Naties.

Geachte voorzitter,

Hierbij bied ik u de antwoorden aan op de schriftelijke vragen gesteld door de leden Voordewind (ChristenUnie) en Van Helvert (CDA) over het stemgedrag van Nederland in de Verenigde Naties. Deze vragen werden ingezonden op 28 december 2017 met kenmerk 2017Z18967.

De Minister van Buitenlandse Zaken,

Halbe Zijlstra

Antwoorden van de Minister van Buitenlandse Zaken op vragen van de leden Voordewind (ChristenUnie) en Van Helvert (CDA) over het stemgedrag van Nederland in de Verenigde Naties.

Onze Referentie
BZDOC-124533765-73

Vraag 1

Op welke wijze en door wie wordt bepaald of Nederland voor of tegen stemt bij resoluties van de Verenigde Naties? Kunt u dit proces nauwkeurig beschrijven?

Antwoord

Een ontwerptekst toetst het kabinet inhoudelijk aan staand kabinetsbeleid en internationaal recht. Ontwerpresoluties die aan de orde komen in VN-fora beziet het kabinet in het licht van informatie over de ontstaansgeschiedenis, bedoelingen van de auteurs en mogelijke gevolgen van de tekst, alsmede het krachtenveld. In veel gevallen maakt een ontwerpresolutie deel uit van een cyclus, waarbij de vraag centraal staat of een bijstelling van de bij een vorige gelegenheid ingenomen Nederlandse positie aangewezen is. Ook relevante overeengekomen beleidslijnen van de EU spelen daarbij een leidende rol. Indien de tekst niet aansluit bij deze uitgangspunten streeft Nederland, meestal in samenspraak met andere delegaties, naar aanpassing van de tekst. Om de Nederlandse invloed te maximaliseren in het onderhandelingsproces coördineert Nederland de inzet met EU-lidstaten en in voorkomende gevallen ook met andere gelijkgezinde landen. Uiteindelijk volgt een steminstructie. De Minister van Buitenlandse Zaken is daarvoor verantwoordelijk.

Vraag 2

Op welke wijze vindt democratische controle op het stemgedrag plaats door het Nederlandse parlement, vooraf en achteraf? Op welke wijze kan het parlement aanwijzingen meegeven aan de Nederlandse delegatie en hoe wordt verantwoording afgelegd?

Vraag 3

Bent u van mening dat democratische controle voldoende is geborgd in het huidige proces of zijn aanpassingen nodig om dit beter te borgen?

Antwoord op vragen 2 en 3

Het Nederlandse stemgedrag in internationale organisaties is een direct uitvloeisel van het Nederlandse buitenlands beleid. Over de verschillende facetten van het buitenlands beleid wisselt de minister van Buitenlandse Zaken van gedachten met het parlement, op elk moment dat het parlement dat wenst. Bij de diverse instrumenten die het parlement ter beschikking staan om democratische controle uit te oefenen op dit beleid (waaronder het maandelijks Algemeen Overleg Raad Buitenlandse Zaken, Kamervragen, moties e.d.) komt het stemgedrag van Nederland in de Verenigde Naties grondig en frequent aan de orde.

Vraag 4

Is het waar dat er is afgesproken dat binnen de EU in principe alle landen hetzelfde stemmen? In hoeverre voelt de Nederlandse regering zich aan deze afspraak gebonden?

Vraag 5

Wanneer en waar is deze afspraak impliciet of expliciet gemaakt? Heeft het Nederlandse parlement zich ooit uitgesproken over deze afspraak?

Onze Referentie

BZDOC-124533765-73

Antwoord op vragen 4 en 5

Er is geen principe-afspraken binnen de EU dat alle lidstaten hetzelfde stemmen. Op basis van artikel 34, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie ("Verdrag van Lissabon", dat door het Nederlands parlement is goedgekeurd) hebben de lidstaten wel een verplichting om hun optreden in internationale organisaties en op internationale conferenties te coördineren en in deze fora de standpunten van de Unie te verdedigen. De EU zet zich in voor multilaterale samenwerking en probeert als zodanig actief de VN te ondersteunen bij het uitvoeren van eerder overeengekomen beleid. Zowel een effectief Gemeenschappelijk Buitenlands en Veiligheidsbeleid (GBVB) alsook een sterke VN zijn in het belang van Nederland. Wanneer een specifieke resolutie in de Algemene Vergadering van de VN niet valt onder een eerder in het kader van het GBVB vastgestelde EU-beleidslijn (zoals die over het initiatief voor een verdrag dat kernwapens verbiedt) of de leden van de EU door hun eigenstandige afweging van nationale belangen geen overeenstemming kunnen bereiken over een specifieke toepassing van een beleidslijn, dan stemmen Nederland en de andere leden volgens hun nationale positie. Ook in dat stadium weegt het kabinet de positie van gelijkgezinden in het resulterende krachtenveld mee, dat tot op het laatste moment kan wijzigen.